

**Dorpskerk
Abcoude**

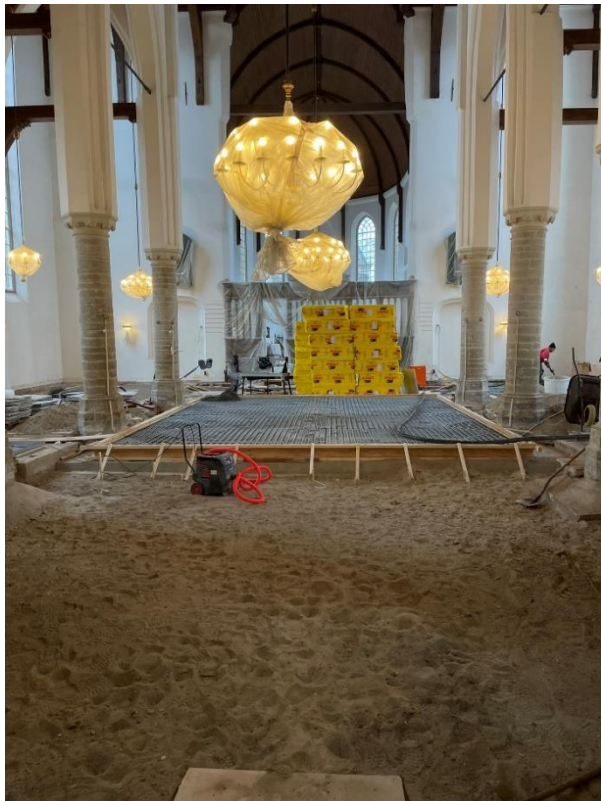

VERWOERD

- restauratiebedrijf -

Duurzame aandacht

KEIJAUWATERBLOED@VERWOERD.NL

WERK IN UITVOERING

januari – mei 2024

De Dorpskerk vormt al eeuwenlang het gezichtsbepalende hart van Abcoude. Om dat letterlijk én figuurlijk te kunnen blijven, is in de eerste vier maanden van 2024 een grote restauratie en renovatie uitgevoerd. De vloer van de kerkzaal was dusdanig verzakt en de staat van de verwarming zo verouderd dat robuust ingrijpen noodzakelijk was.

De Protestantse Gemeente te Abcoude heeft daartoe in het najaar van 2023 opdracht gegeven aan het gespecialiseerde Restauratiebedrijf Verwoerd, dat nauw heeft samengewerkt met een aantal eigen onderaannemers en vertrouwde ondernemers uit Abcoude, te weten ABCO, Laurens Geerlings en SPIE (voorheen Aaftink).

In twee opzichten dient het werk een duurzaam doel. In de eerste plaats door het in goede staat houden van waardevol historisch erfgoed voor gemeenschappelijk gebruik door volgende generaties. Daarnaast door flink op het energieverbruik te kunnen besparen door het toepassen van moderne verwarmingstechniek met het perspectief om daar in de toekomst nieuwe schone energiebronnen aan te koppelen.

Van vitaal belang bij de realisatie van dit project is de inzet geweest van meer dan 20 enthousiaste vrijwilligers, kerkelijke en niet-kerkelijke dorpsgenoten, die in de voorbereiding en de uitvoering vele werkzaamheden voor hun rekening hebben genomen. Dat alles onder regie van de vakmensen van Verwoerd.

De kerkelijke gemeente heeft dit grote werk kunnen financieren door zorgvuldig beheer van de opbrengsten uit vroegere bezittingen van de protestantse gemeenschap uit de tijd waarin deze gemeenschap aanzienlijk groter was dan heden ten dage. Zo is bij het samengaan van hervormden en gereformeerden in 1995 besloten om niet langer twee kerkgebouwen te gebruiken. Het Gereformeerd Centrum aan de Baarslagstraat is in 1998 verkocht om plaats te maken voor woningbouw.

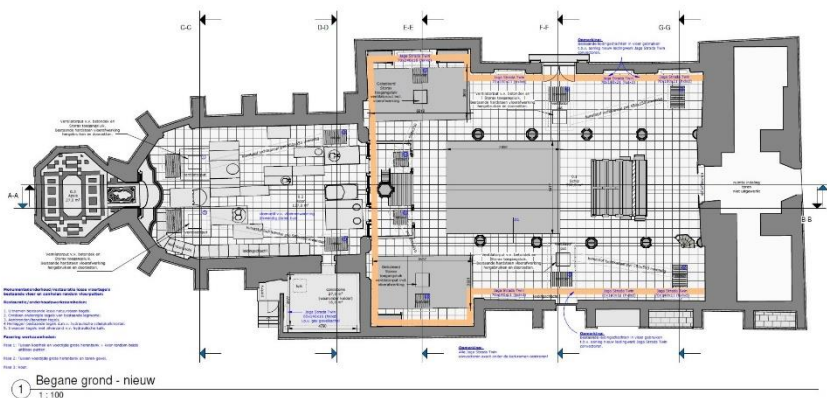
Een deel van de kosten wordt gedragen door subsidie van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed voor behoud en onderhoud van monumentale gebouwen in Nederland.

Ten slotte is de samenwerking met de Gemeente De Ronde Venen – sinds de Franse tijd eigenaar van de toren van de kerk – van groot belang. Uiteraard voor de benodigde vergunningen, maar zeker ook in het meedenken en faciliteren van beleid voor toekomstig beheer en behoud van de Dorpskerk, het oudste monument van de gemeente, gebouwd in de 15^e eeuw.

De werkzaamheden

De oude – drie – lattenvloeren in de kerkzaal en de daaronder gelegen constructie met balken en sterk verouderde verwarmingsbuizen boven een instabiel geworden betonlaag, zijn verwijderd. In deze drie gebieden is een solide nieuwe constructie aangebracht met een zwevende betonvloer, isolatie, moderne vloerverwarmingselementen en een dekvloer. Bovenop ligt een gietvloer in een antraciet kleur, passend bij de monumentale tegels.

Onder alle hoge ramen in de kerkzaal zijn convectorradiatoren geïnstalleerd, die de koudeval van de ramen kunnen compenseren. De vloerelementen en de radiatoren worden verwarmd door een nieuwe, energiezuinige CV-ketel. De bestaande grote verwarmingsputten – in kerkzaal en koor - zijn afgelopen jaar volledig gereinigd en van nieuwe onderdelen voorzien. De putten zijn voorzien van extra geluidsisolatie. De tijdelijk weggenomen monumentale tegels rondom deze putten zijn weer teruggelegd. Bij elke put is een deel van de tegels verwerkt in een speciaal frame dat als luik dient om in de put te komen wanneer onderhoud of vervanging van de apparatuur nodig is.

Het grootste deel van de natuurstenen vloertegels, plus een aantal oude grafzerken in de kerkzaal is zorgvuldig losgebikt, gemarkeerd en daarna al even zorgvuldig schoon gebikt om vervolgens door de specialisten van Verwoerd één voor één weer op de oorspronkelijke plaats te worden teruggelegd, maar dan op een volledig geëgaliseerde ondergrond. Die ondergrond is voor het eerst in de geschiedenis van de kerk voorzien van vloerverwarming, zodat een aanzienlijk groter oppervlakte van de kerkzaal energiezuinig en gelijkmatig verwarmd kan worden. Voor het vastleggen en voegen van de tegels is gebruik gemaakt van kalkhoudende mortel, volgens eeuwenoud procedé.

Voordat alle werkzaamheden konden beginnen, hebben de eerder genoemde vrijwilligers al het losse meubilair in de kerk – stoelen, herenbanken, doophek - aan de kant gezet en afgedekt. Vervolgens zijn ook alle vaste onderdelen – orgel, koorhek, rouwborden, kroonluchters, wandlampen – voorzien van folie en zijn sterke vloerlopers aangebracht om de monumentale tegels te beschermen tijdens het werk voorafgaand aan het lichten van de tegels zelf.

Speciale aandacht heeft de preekstoel gekregen, die al geruime tijd de status heeft als onderdeel van nationaal cultuurhistorisch belang. Specialisten van Verwoerd hebben de preekstoel uiterst voorzichtig van zijn plaats aan het koorhek gehaald om het werk aan de vloer mogelijk te maken. Voordat de preekstoel weer is teruggeplaatst, zijn kleine restauraties aan het kostbare houtsnijwerk verricht.

Ook de verzakte monumentale trap bij de zuidingang het Kerkplein is als onderdeel van dit grote project gerestaureerd.

Vermeldenswaard tot slot is de inzet van alle vrijwilligers bij het verwijderen van de oude lattenvloeren en daaronder gelegen dwarsbalken en stalen verwarmingsbuizen. Al deze materialen zijn voor hergebruik door derden verkocht. Ook het loodzware werk van het slopen en kruiwagens voor kruiwagen afvoeren van de oude 15 cm dikke betonlagen inclusief betonijzer, is succesvol door de vrijwilligers volbracht.

Blik op de toekomst

Na het afronden van alle bouwwerkzaamheden is een grote schoonmaak tot in de kleinste kieren van de kerk uitgevoerd, wederom door onvermoeibare vrijwilligers.

De Dorpskerk Abcoude staat er weer *pico bello* bij. Klaar voor kerkdiensten én voor cultureel en maatschappelijk gebruik, zoals het dorp dat al jaren kent. En met een open uitnodiging aan de dorpsgemeenschap om dit hart van Abcoude kloppend te houden.

Meer weten?

Kijk op www.dorpskerkabcoude.nl of mail verhuur@dorpskerkabcoude.nl

Deze publicatie is samengesteld door de Protestantse Gemeente te Abcoude, samen met dorpsgenoten die het behoud van de Dorpskerk helpen bevorderen, d.d. mei 2024.